

Handelsovereenkomst, op 14 november 1963 te Warschau ondertekend, tussen het Koninkrijk der Nederlanden, het Koninkrijk België en het Groothertogdom Luxemburg, enerzijds, en de Poolse Volksrepubliek, anderzijds

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE
ZAKEN

's-Gravenhage, 19 augustus 1964.

Nr. 1

Ter griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen: 27 augustus 1964.

De wens, dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens de Kamer of door ten minste dertig leden der Kamer of door de Gevolmachtigde Minister van Suriname, onderscheidenlijk van de Nederlandse Antillen te kennen worden gegeven uiterlijk op 28 september 1964.

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 60, lid 2, en onder verwijzing naar artikel 61, lid 3, van de Grondwet, alsook naar artikel 24, eerste lid, van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden, de Raad van State van het Koninkrijk gehoord, heb ik de eer U Hoogedelgestrenge hierbij de tekst van de op 14 november 1963 te Warschau ondertekende Langlopende Handelsovereenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden, het Koninkrijk België en het Groothertogdom Luxemburg, enerzijds, en de Poolse Volksrepubliek, anderzijds, met Bijlagen en Protocol, (*Trb.* 1964, 2) ¹⁾ over te leggen.

Een toelichtende nota bij deze overeenkomst gelieve U Hoogedelgestrenge hiernevens aan te treffen.

Wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, zal de overeenkomst voor het gehele Koninkrijk gelden.

Aan de Gouverneurs van Suriname en van de Nederlandse Antillen is verzocht, bovengenoemde stukken op 27 augustus 1964 over te leggen aan de Staten van Suriname, onderscheidenlijk van de Nederlandse Antillen.

De Gevolmachtigd Ministers van Suriname en van de Nederlandse Antillen zijn van de overlegging in kennis gesteld.

De Minister van Buitenlandse Zaken a.i.,

V. G. M. MARIJNEN.

Toelichtende nota

A. Algemeen

Tussen de Benelux-landen en de Poolse Volksrepubliek bestaat sedert 3 maart 1959 een handelsovereenkomst (*Trb.* 1959, 43). Deze overeenkomst, die van kracht werd op 1 januari 1959, werd voor één jaar gesloten en werd achtereenvolgens voor de jaren 1960, 1961, 1962 en 1963 stilzwijgend verlengd. Op voorstel van de Gemengde Commissie, genoemd in artikel VI van bedoelde overeenkomst, zijn de bij deze Overeenkomst gevoegde goederenlijsten gedurende deze periode éénmaal, t.w. met ingang van het jaar 1960, gewijzigd (*Trb.* 1960, 137).

Op verlangen van de meeste staatshandellanden zijn de laatste jaren de tussen hen en derde landen gesloten, veelal éénjarige handelsovereenkomsten gewijzigd in akkoorden met een langere looptijd. Voor deze staatshandellanden vormt de buitenlandse handel nl. een integraal deel van hun plan-economie voor enige jaren, weshalve een verzekering van de in- en uitvoer voor hen noodzakelijk is.

Ook Polen heeft de wens te kennen gegeven met de Benelux-landen een handelsovereenkomst voor meer jaren te willen sluiten, waarmede de Benelux-landen meenden te kunnen instemmen.

De als resultaat hiervan op 14 november 1963 te Warschau ondertekende Langlopende Handelsovereenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden, het Koninkrijk België en het Groothertogdom Luxemburg, enerzijds, en de Volksrepubliek Polen, anderzijds, heeft een looptijd van drie jaar. De bij de Overeenkomst behorende contingentslijsten zijn slechts vastgesteld voor één jaar met dien verstande, dat de totale waarden van deze lijsten voor de vaststelling van de contingentslijsten voor de volgende jaren als basis zullen dienen.

¹⁾ Nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

Aan
de Heer Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal

Ten aanzien van de contingentslijst voor het tweede en/of derde jaar is bovendien bepaald, dat de lijst van het voorafgaande jaar als stilzwijgend verlengd wordt beschouwd, tenzij de Overeenkomstsluitende Partijen twee maanden vóór het einde van het voorafgaande jaar de wens tot wijziging te kennen hebben gegeven. Laatstbedoeld voorbehoud maakt het ook voor het tweede en derde jaar mogelijk wijziging in de contingentslijsten aan te brengen, indien de uitvoer van de Benelux-landen naar Polen zich zou handhaven op het huidige geringe niveau. Voor wat betreft het jaar 1964 zij verwezen naar hetgeen hieronder met betrekking tot artikel II van de Overeenkomst is vermeld.

Het handelsverkeer tussen de Benelux-landen en Polen is de laatste jaren als volgt verlopen:

	Nederland		x mln. gelds. B.L.E.U.		Benelux	
	Invoer	Uitvoer	Invoer	Uitvoer	Invoer	Uitvoer
1959	28,7	54,3	33,8	54,1	62,5	108,4
1960	30,9	54,0	36,6	61,8	67,5	115,8
1961	34,5	37,1	35,9	38,4	70,4	75,5
1962	44,3	31,9	45,4	27,7	89,7	59,6

Hoewel in het kader van het totale Nederlandse (Benelux) handelsverkeer het verkeer met Polen een zeer bescheiden plaats inneemt, kan niet worden voorbijgegaan aan het feit, dat tegenover een stijgende invoer van Poolse goederen in de Benelux de uitvoer naar Polen een daling vertoont. Verwacht mag worden, dat door deze Overeenkomst, waarmee een uitbreiding van het handelsvolume is beoogd van ca. 20 pct., hierin een wijziging zal komen.

B. Toelichting op afzonderlijke bepalingen van de Handelsovereenkomst

Slechts enkele artikelen van de Handelsovereenkomst behoeven naar de mening van de ondergetekenden nog afzonderlijke toelichting.

Artikel II bepaalt, dat de contingentslijsten voor 1963 voor de duur van een jaar stilzwijgend verlengd kunnen worden en houdt tevens de mogelijkheid in, dat telkenjare nieuwe lijsten worden opgesteld. Daar de handelsbesprekingen eerst op 11 september 1963 konden worden afgesloten en mede in verband daarmee de voor 1963 geldende contingentslijsten twee maanden voor het einde van het jaar 1963 niet opgezegd zijn, zullen voor 1964 contingentslijsten gelijk aan die voor 1963 geldig zijn.

In *artikel V* is vastgelegd, dat de Overeenkomstsluitende Partijen binnen het kader van hun invoerpolitiek en naarmate de situatie het toelaat het akkoord op liberale wijze zullen uitvoeren. Hoewel o.a. door het ontbreken van reciprociteit in staatshandellanden een invoerliberalisatie in de Benelux van Poolse goederen niet verantwoord wordt geacht, is er niettemin voor een groot aantal artikelen in principe geen bezwaar tegen een overschrijding van de in de contingentslijsten overeengekomen maximale invoer in de Benelux. Ook met het oog op de Benelux-uitvoer naar Polen kan deze bepaling van voordeel zijn.

In *artikel VI* wordt verwezen naar de op 3 maart 1959 te Warschau tussen de Beneluxlanden en Polen afgesloten Betalingsovereenkomst (*Trb.* 1959, 44). In deze overeenkomst, die diende ter vervanging van de voordien bestaande clearingakkoorden van Nederland en de B.L.E.U., is bepaald, dat het betalingsverkeer zal plaatsvinden in de valuta behorend bij de convertibele guldens, respectievelijk Belgische frankenzône.

Artikel X bepaalt, dat de Overeenkomst van toepassing is op het gehele Koninkrijk, tenzij in de Nederlandse akte van bekrachtiging anders wordt beschikt. Het ligt niet in het voor-nemen een dergelijke beperking in de akte van bekrachtiging op te nemen, aangezien ook de Regeringen van Suriname en van de Nederlandse Antillen er prijs op stellen, dat de Overeenkomst voor hun land zal gelden.

C. Toelichting op het Protocol gehecht aan de langlopende Handelsovereenkomst tussen de Benelux Economische Unie enerzijds en de Poolse Volksrepubliek anderszijds

Het komt de ondergetekenden voor, dat ook van het Protocol slechts enkele bepalingen behoeven te worden toegelicht. Daartoe diene het volgende.

Ad 1. Aangezien de buitenlandse handel van Polen in handen is van de Staat, is de bepaling met betrekking tot een harmonieuze uitputting van de contingenten vooral van belang voor de Benelux-uitvoer. In voorkomende gevallen kunnen de Beneluxlanden met verwijzing naar deze clausule op Polen een beroep doen bepaalde contingenten voor invoer van Benelux-produkten in Polen beter te benutten.

Ad 3. Met een beroep op deze „prijsclausule” zijn de Beneluxlanden in staat de invoer van Poolse produkten, waarvan de prijs aanleiding kan geven tot marktverstoring in de Benelux, te weren ondanks het feit, dat de Benelux-invoercontingenten niet zouden zijn uitgeput.

Ad 5. De onderhavige bepaling heeft betrekking op de in de E.E.G. gereguleerde landbouwprodukten. Op grond van de E.E.G.-verordening 3/63 is de invoer daarvan uit de Oosteuropese landen in de E.E.G. geliberaliseerd zonder dat dit een verplichting schept ten opzichte van die landen. Het speciale karakter van de handel met de Oosteuropese landen maakt het evenwel noodzakelijk de invoer in de E.E.G. nauwlettend te volgen, ten einde marktverstoring te voorkomen. Deze vorm van autonome liberalisatie, die kan worden ingetrokken indien marktverstoring optreedt, bood voor de Polen niet voldoende garanties voor een ongehinderde afzet van hun produkten. Vandaar dat van Poolse zijde geïnsisterd werd op de opneming van zogenaamde geraamde bedragen voor een aantal artikelen.

Ad 6. Gelet op het bijzondere karakter van het artikel kolen is in de contingentslijsten hiervoor geen apart contingent opgenomen. Zulks zou immers impliceren, dat bij een eventuele stilzwijgende verlenging van de contingentslijsten een dergelijk contingent automatisch daaronder zou vallen, hetgeen met name voor dit artikel ongewenst wordt geacht. Voorts speelt hierbij een rol de overweging, dat de Beneluxlanden bij invoer uit de Oosteuropese landen met betrekking tot dit artikel nog geen gemeenschappelijke politiek voeren. Voor Nederland zijn de invoermogelijkheden vastgelegd in het Protocol; de B.L.E.U. achtte het gewenst deze op te nemen in een bij de handels-overeenkomst gevoegde briefwisseling.

Ad 8. Ter nadere toelichting op deze „scheepvaartclausule” wordt opgemerkt, dat door een sterke uitbreiding van de Poolse vloot, van Poolse zijde in toenemende mate gebruik gemaakt wordt van eigen schepen. Hoewel de tekst van de clausule Polen verbindt geen discriminatie ten opzichte van de Benelux toe te passen, is niettemin getracht een aanvullende passage daarin op te nemen ten behoeve van de belangen van onze lijndiensten. Van Poolse zijde heeft men het opnemen van deze passage evenwel categorisch geweigerd.

De Minister van Economische Zaken,

J. E. ANDRIESEN.

De Minister van Buitenlandse Zaken a.i.,

V. G. M. MARIJNEN.